

SCRITORI ROMÂN

(portrete)

- 1. Vasile Alecsandri**
- 2. Dimitrie Bolintineanu**
- 3. Ion Creangă**
- 4. Titu Maiorescu**
- 5. Ioan Slavici**
- 6. Mihai Eminescu**
- 7. Ion Luca Caragiale**
- 8. Alexandru Macedonski**
- 9. George Coșbuc**
- 10. Ovid Densusianu**
- 11. Hortensia P.-Bengescu**

LBRIS

We know
books

12. Gala Galaction
13. Mihail Sadoveanu
14. Octavian Goga
15. Eugen Lovinescu
16. Vasile Voiculescu
17. Liviu Rebreanu
18. Perpessicius
19. Cezar Petrescu
20. Lucian Blaga
21. George Călinescu
22. Mircea Eliade
23. Nichita Stănescu
24. Laurențiu Ulici

| ISBN: 978-973-753-559-7

VASILE ALECSANDRI

(1818-1890)

S-a născut la 21 iulie (sau 14 iunie 1818) în preajma orașului Bacău (localitatea nu poate fi precizată deoarece familia se afla atunci în refugiu spre munți, ca urmare a mișcării eteriste).

Studiile în casa părintească, la Iași, cu Gherman Vida, apoi la pensiunea deschisă la Iași de un fost ofițer în armata lui Napoleon. Îi are colegi pe Mihail Kogălniceanu, Matei Millo, frații Miclescu. Între 1834 și 1839 studiază la Paris unde își trece bacalaureatul în litere.

Debutează cu nuvela „Buchetiera de la Florența”, scrisă la îndemnul lui Kogălniceanu, în „Dacia literară” (mai-iunie 1840). Colaborează la „Foaie științifică și literară” (Propășirea 1844), este redactor și proprietar al revistei „România literară”. Ia parte la mișcarea revoluționară din 1848 și petrece un an în exil în Franța. Înapoiat în țară, participă la Unirea Principatelor, se numără printre devotații lui Al. I. Cuza și este trimis de acesta în Franța, Italia, Anglia. Este deputat și ministru în mai multe rânduri. La 2 iunie 1867 este ales membru al Societății Academice.

În 1878, poezia „Cântecul Gintei Latine” este premiată la Montpellier de către Societatea limbilor romanice.

Opere: „Poezii populare. Balade (cântece bătrânești) I-II”, Iași, 1852; „Doine și lăcrămioare”, Paris, 1853, ed. II, Iași, 1863; „Opere complete”, I-IV, București, 1875-1876; „Ostașii noștri”, București, 1878; „Despot Vodă”, București, 1879; „Fântâna Blanduziei”, București, 1883; „Ovidiu”, București, 1885.

Moare la 22 august 1890 la Mircești, unde este și înmormântat.

DIMITRIE BOLINTINEANU**(1825-1872)**

S-a născut în anul 1825 în comuna Bolintinul din Vale, județul Ilfov.

A fost fiul aromânului Enache Cosmad, negustor, arendaș, apoi funcționar și al Anicăi (născută Bolintineanu). Rămas orfan de mic este crescut de o mătușă, la București, unde învață la școala de la Colțea, apoi la Colegiul Sf. Sava. Din 1841 este copist la Secretariatul Statului.

Debutează în „Curier de ambe sexe” (1842) cu elegia „O fată tânără pe patul morții”, care-i aduce celebritatea. Membru al „Frăției” și al „Asociației literare” (din 1843) este trimis, cu o bursă a asociației (1846-1848) la Paris, unde urmează cursurile de la „Collège de France” (printre prof. J. Michelet, E. Quinet, Ph. Chasles) și activează în cadrul „Societății studenților români”. În timpul revoluției din 1848 este membru în comisia de propagandă și redactor-șef al ziarului „Popolul suveran”. Exilat după revoluție, stă la Paris până în 1851 (editează aici „Albumul pelerinilor români”). Călătorește prin Europa, Asia Mică, Egipt, poposind la românii macedoneni și recapitulându-și impresiile în memoriale. Repatriat (1857), scoate ziarul unionist „Dâmbovița” (1858) și desfășoară, ca ministru și consilier intim al lui Cuza, o activitate politică de modernizare a statului român. După 1866 se retrage din viața politică, a cărei orientare o cenzurează în satire („Nemesis”; „Eumenidele”; „Ielele”; „Menadele”) și o comentează în lucrări de proză politică romantică și democratică (1869). În ultimii ani ai vieții, amenințat de mizerie și boală, scrie enorm, în toate genurile: epopee, poem romantic, romane, drame „historice”, biografii romanțate, azi ilizibile. Ca poet se face cunoscut și în străinătate cu volumul „Brises d’Orient”, lansat elogios de Ph. Chasles și bine primit de criticii francezi (printre

care și Th. de Banville).

Opera: „Colecție din poeziile domnului ...”, București, 1847; „Cântece și plângeri”, editate sub îngrijirea lui D.G. Sion, Iași, 1852; „Les Principautés Roumaines, Paris, 1854; „Manoil”, Roman național, Iași, 1855; „Poesiile veki și noue...”; editate sub îngrijirea lui D.G. Sion, București-Iași 1855-1856; „Călătorii în Palestina și Egipt”, cu o prefață de D.G. Sion, Iași, 1856; „Călătorii pe Dunăre și în Bulgaria”, București, 1858; „Legende sau basme naționale în versuri”, București, 1858; „Melodii române”, București, 1858; „Vizita domnitorului Principatelor Unite la Constantinopole”, București, 1860; „Ellena. Roman original de datine politic-filosofic”, București, 1862; „Călătorii la românii din Macedonia și Muntele Atos sau Santa-Agora”, București, 1863; „Poezii ... afit cunoscute, cît și inedite”, Vol. I-II, București, 1865; „Brisses d'Orient”. Poésies roumaines , précédées d'une preface de M. Philarete Chasles, Paris, 1866; „Florile Bosforului”, București, 1866; „Conrad”, poemă în patru cânturi și note explicative, București, 1867; „Poezii din tinerețe, nepublicate încă”, București, 1869; „Iraianida”, Poema epica națională, București, 1870;

Moare la 20 august 1872 în București.

ION CREANGĂ

(1837-1889)

S-a născut la 1 martie 1837, în Humulești, județul Neamț.

După o copilărie lipsită de griji începe școala în Humulești sub numele de Ștefănescu Ion, apoi la Botoșani, unde apare sub acela de Ion Creangă, Tg. Neamț, Fălticeni, Iași (la Seminarul de la Socola). Din 1864 urmează Școala Normală de la Trei Ierarhi al cărei director era Titu Maiorescu. În 1875 îl cunoaște pe

Eminescu, revizor școlar pe atunci, care îl introduce în cenaclul Junimii.

Debutază în „Convorbiri literare” la 1 oct. 1875 cu „Soacra cu trei nurori”. Până în 1878 îi sunt publicate celelalte povești. La 1 ian. 1881 publică prima parte din „Amintiri din copilărie”, iar celelalte două părți urmând să apară la intervale scurte. Ultima parte se publică postum. După 1984, boala i se agravează. Rămâne aproape singur, junimiștii mutându-se la București. Participă sporadic la cercul de orientare socialistă condus de N. Beldiceanu, unde citește ultima parte din „Amintiri din copilărie” (1888).

Moare la 31 decembrie 1889 la Iași.

TITU MAIORESCU

(1840-1917)

S-a născut la 15 februarie 1840 la Craiova.

Filosof, critic și estetician. Fiul lui Ioan Maiorescu și al Mariei (născută Popazu). Tatăl său, înrudit probabil cu Inochentie Micu și cu Petru Maior, a fost, după expresia lui Tudor Vianu, un remarcabil „cap politic”; în iunie 1848, el dă citire, în curtea Colegiului național din Craiova, „Proclamației de la Islaz”. Pentru convingerile sale politice a îndurat persecuții; lasă, după moarte, câteva scrieri de istorie și de lingvistică, pe care fiul său le va publica în „Convorbiri literare”. Maria Popazu era, se pare, de origine aromână. Titu Maiorescu începe studiile la Craiova (1846); le continuă la Brașov și Viena (1851-1858), mai întâi ca extern (la Gimnaziul academic), apoi ca intern la Academia Theresiană. Din 1855, își notează impresiile zilnice într-un jurnal, unul dintre cele mai interesante pe care le cunoaște literatura română. Urmează cursurile Facultății de filosofie din

Berlin (1858-1859); în 1859, obține la Giessen, titlul de doctor în filosofie, cu o dizertație despre „Relație”. Își ia la Paris (1860-1861) o licență în litere și una în drept, dar eșuează în încercarea de a obține și un doctorat în litere. În 1860, publică o primă încercare filosofică, sub titlul „Einiges philosophische in gemeinfasslicher Form”. În 1861, se întoarce în țară, pentru ca, în 1863, să devină rector al Universității din Iași. Împreună cu alți cărturari, inițiază, în 1863, un ciclu de „prelecțiuni populare”, a căror tradiție va dăinui vreme de șaptesprezece ani; în legătură cu aceste inițiative, se constituie societatea „Junimea” (1863), care – de la 1867 – va dispune și de un organ de presă: „Convorbiri literare”. Maioreșcu declanșează, în acești ani, o campanie deosebit de virulentă împotriva „direcției vechi” în cultură și literatură. În anul 1874 este numit ministru al Instrucțiunii Publice, ceea ce îl obligă să se mute de la Iași la București; activitatea politică îl acaparează din ce în ce mai mult, dar (din 1880) reia colaborările la „Convorbiri literare”. Este o epocă de noi lupte și de noi campanii; acum poartă faimoasa lui polemică literară cu Dobrogeanu-Gherea. După 1900, preocupările politice trec pe primul plan. Între 1910 și 1912 este prim-ministru al țării și ministru de externe; în 1913, prezidează Conferința de pace de la București. În nici una din formele sale de manifestare, Maioreșcu nu a fost un spirit original; însemnătatea lui trebuie căutată în altă parte, în rolul de călăuză, de „spiritus rector” pe care l-a avut pentru cultura română, într-un moment în care aceasta se afla în plină tranziție, în plină căutare a noutății.

Opera: „Einiges philosophische in gemeinfasslicher Form”, Berlin 1861; „Despre scrierea limbei române”, Iași, 1866; „Poezia română, cercetare critică, urmată de o alegere de poezii”, Iași, 1867; „Contra școalei Bărnăuțiu”, Iași, 1868; „Respunsurile „Revistei contemporane””, Iași, 1873; „Critice”, București, 1874; „Logica”, Partea I: Logica elementară, București, 1876; „Critice” (1867-1892), I, II, III, București, 1892-1893; „Critice”, ediție

completă, I, II, III, București, 1908; „Discursuri parlamentare”, I-V, București, 1897-1915; „Istoria contemporană a României (1866-1900)”, București, 1925.

Moare la 1 iulie 1917, în București.

IOAN SLAVICI

(1848-1925)

S-a născut la 18 ianuarie 1848 în comuna Șiria, județul Arad.

Școala primară o urmează la Șiria. Liceul la Arad și Timișoara. Bacalaureatul la Satu Mare în 1868. Studiile universitare la Budapesta și Viena (drept și științe). La Viena se împrietenește cu Eminescu, numit încă din acea perioadă „fratele” și maestrul meu (1874 scrisoarea către Iacob Negruzzi).

Debutează cu o comedie de factură populară „Fata de birău” în „Convorbiri literare” nr. 1-2, 1-15 martie 1871.

Este cancelarist într-un birou avocațial din Arad; redactor la „Gura satului”; arhivar la Consistoriul din Oradea. În 1874 pleacă la Iași, apoi la București unde este profesor la liceul „Matei Basarab” și redactor la „Timpul”. În 1884 se stabilește la Sibiu, întemeind revista „Tribună”.

Debutează editorial cu „Novele din popor”, 1881, urmate de „Pădureanca”, 1884. Colaborează la „Voința națională”.

Conduce „Corespondența română” și „Vatra”, unde publică „Mara”, 1894. În 1902 îi apare romanul „Din bătrâni”, premiat de Academie. Scoate ziarul „Minerva”, participă la activitatea „Ligii culturale” și la comemorarea lui Eminescu, 1909. Este membru al SSR. Colaborează la „Adevărul literar și artistic” și la „Omul liber”. Scrie romanul „Din păcat în păcat”.

Moare în locuința ginerelei său Grigore Gheorghiu din

Crucea de Jos, județul Vrancea, la 17 august 1925. Este înmormântat la schitul Brazi (Panciu).

MIHAI EMINESCU

(1850-1889)

S-a născut la 15 ianuarie 1850, în Botoșani (Ipotești?). A murit la 15 iunie 1889 în București. Este înmormântat în cimitirul Belu.

Studii primare și gimnaziale la Cernăuți și Blaj. Studii universitare la Viena și Berlin.

Moartea lui Aron Pumnul, magistrul iubit și stimat, îl îndepărtează definitiv de Cernăuți, dar îi prilejuiește și debutul literar cu o poezie ocazională: „La mormântul lui Aron Pumnul” (în broșura „Lăcrimioarele învățăceilor gimnaziști de’n Cernăuți la mormântul preaiubitului lor profesoriu Arune Pumnul”, Cernăuți 1866). În 25 februarie-9 martie 1866 debutează la „Familia” cu poezia „De-aș avea”, salutată de Iosif Vulcan care îi și schimbă numele din Eminovici în Eminescu. Desfășoară o activitate entuziastă în societatea „România Jună” și leagă câteva prietenii trainice (Slavici). După o perioadă de colaborare la „Familia”, încearcă o apropiere de cercul junimist; primele poezii trimise „Convorbirilor literare” apar în 1870 și 1871. Din 1874 lucrează ca director al Bibliotecii Centrale din Iași, profesor la Institutul Academic, revizor școlar (1875-1876), redactor la „Curierul de Iași”. Din 1877 –redactor la „Timpul”. În 1883 izbucnește boala. Poetul se cufundă în negură, când Maiorescu îi aduce la sanatoriu volumul de „Poezii”, apărut în decembrie 1883, Eminescu îl privește ca pe un obiect lipsit de sens. A scrie despre Eminescu înseamnă a te înfricoșa în fața rostirilor lui („Ca să pot muri liniștit pe mine / Mie redă-mă”).